

Plan mot kränkande behandling för Brogårdens förskola Äventyret, Alingsås kommun

Planen beskriver det kontinuerliga arbetet med förebygga och åtgärda all form av diskriminering, trakasserier och kränkningar samt främja likabehandling. Planen baseras på de bestämmelser som skollag och diskrimineringslag anger.

Typ av styrdokument: Riktlinje

Beslutande instans: Rektor

Datum för beslut: 2023-11-27

Diarienummer: 2023.274 BUN

Gäller för: Brogårdens förskola Äventyret

Giltighetstid: 231201-241201

Revideras senast: Ny plan upprättas varje år

Dokumentansvarig: Rektor

Läroplan, Lpfö 18

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor.”

“Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

Grundläggande värden, Lpfö 18

Arbetslaget ska samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,

Normer och värden, Lpfö 18

Vision

På vår förskola ska inget barn eller vuxen bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling. Alla ska få känna trygghet och delaktighet i verksamhetens olika delar.

Varje vuxen på förskolan är skyldig att:

- arbeta med främjande och aktiva åtgärder.
- sätta gränser och ingripa vid olika typer av kränkningar/trakasserier.
- göra en bedömning och vidta nödvändiga åtgärder.

Förklaring av centrala begrepp i planen

Barnkonventionen

Barnkonventionen är svensk lag och viktig utgångspunkt i arbetet med denna plan. I barnkonventionen artikel 2 slås fast: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Kränkande behandling

Definitionen av kränkande behandling utgår från skollagen (6 kap 3 §) och avser ett uppträdande, som utan att vara diskriminering, kränker ett barns/elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas *mobbning*. Bedömningen görs utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Ofta kan det vara uppenbart att exempelvis en

spark eller ett slag är kränkande behandling. Ibland är det dock svårare att bedöma, till exempel om det rör sig om utfrysning.

Diskriminering

Definitionen av diskriminering utgår från diskrimineringslagen och kan kortfattat beskrivas att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsidentitet (vilket kön du känner dig som) och könsuttryck (hur du väljer att uttrycka ditt kön genom exempelvis kläder och frisyrier), etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning (till exempel ateism, islam, judendom), sexuell läggning, funktionsnedsättning (till exempel allergi, adhd eller synskada) samt ålder. Enligt diskrimineringslagen kan diskriminering ske genom sex olika former av diskriminering: direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och sexuella trakasserier, instruktioner att diskriminera.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Kränkningar benämns trakasserier om de har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: Trakasserier kan också ske om de är av sexuell natur, då kallas de *sexuella trakasserier*. Sexuella trakasserier kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Ansvar

Rektor är ansvarig för att det varje läsår upprättas en plan mot kränkande behandling och att den förankras hos personalen. All personal på förskolan har ansvar för att känna till och följa planen samt agera där man misstänker eller upptäcker diskriminering eller annan form av kränkande behandling. All personal ska ha ett normkritiskt förhållningssätt och ansvarar för att medvetandegöra planen hos barnen samt ansvarar för att rutinerna i planen följs.

Förskolans kontinuerliga hälsofrämjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg miljö i förskolan och förstärka respekten för allas lika värde. Det är ett arbete som riktas till alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

Här följer en beskrivning av hur vi kontinuerligt arbetar främjande och förebyggande på vår förskola:

- Vi arbetar medvetet med att ha ett gemensamt förhållningssätt som främjar inkludering och jämställdhet samt förebygger diskriminering och kränkningar.
- Närvarande vuxna är goda förebilder och agerar aktivt genom samtal och handling.

- Kontinuerliga samtal i arbetslagen om normer och värden och om hur vi förankrar dem i förskolans barngrupper.
- Regelbundna kartläggningar av förskolans inne- och utemiljö bidrar till att upptäcka platser där barn kan vara extra utsatta. Då kan vuxna vara extra uppmärksamma på att kränkningar inte sker.
- Fokus på att skapa trygg och tillåtande atmosfär där respekt för varandra är ledordet.
- För att ge bättre förutsättningar i det sociala samspelet och för att minimera stress delar vi oss i mindre grupper del av dagen.
- Stimulera barnens samspel och hjälpa till att bearbeta konflikter av olika slag, så att det känns bra för de inblandade.
- Arbeta för att alla barn blir sedda och deltar i gemenskapen. Vi använder kartläggningsmetoden *Färgkodning*. Se bilaga 1.

Samverkan och förankring av planen

Planen förankras genom samverkan med barn, personal och vårdnadshavare vilket beskrivs nedan.

Barnens delaktighet

- Ställer frågor till de äldre barnen om det finns platser på förskolan där de känner sig mer trygga/otrygga. Tolkar de yngre barnens kroppsspråk. Samtalar om händelser/konflikter relaterade till planens innehåll i både planerade och spontana undervisningstillfällen.
- "Kompissamtal" i förebyggande syfte, men också när något hänt mellan barnen. I detta sammanhang använder vi *Tio små kompisböcker med Kanin och Igelkott*. Vi bemöter konflikter som möjligheter till lärande. En konflikt är inte per automatik en kränkande behandling utan en möjlighet till att se olikheter och respektera andras åsikter.

Vårdnadshavarnas delaktighet

- Kontinuerliga utvecklingssamtal, där frågor om barnets trygghet och trivsel finns med. Extra uppföljande samtal vid behov.
- VH hör av sig till personalen då de känner oro/barnet berättar något som hänt.
- Efter att planen är upprättad finns den publicerad på vår hemsida samt *Arena för lärande*. Den finns också på anslagstavlor i våra entreér.

Personalens delaktighet

- Är med i upprättandet av planen, följer upp samt reviderar den varje läsår.
- Förskolans ute- och innemiljö ses över kontinuerligt. I utemiljön markeras platser upp där pedagogerna ser att barnen kan känna sig trygga. Pedagogerna delar sig i zoner, både ute och inne, för att kunna ha en bra översikt och finnas nära, och kring det finns en ständigt pågående

kommunikation. Någon har ansvar för att mer cirkulera och andra för att mer kunna vara närvarande i stunden.

- På barnkonferens två ggr/år följs frågor kring trygghet och samspel i barngruppen upp.

Utvärdering av föregående års prioriterade mål

Planen utvärderas varje år. Här beskrivs vilka åtgärder som genomförts och om de haft någon effekt.

Mål från föregående läsår	Alla barn blir sedda och deltar i gemenskapen.
Aktiva åtgärder	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planerade aktiviteter där barnen ingår i mindre sammanhang. 2. Alla pedagoger färgkodar sin barngrupp.
Resultat	<ol style="list-style-type: none"> 1. God kontinuitet. 2. Färgkodningen har gett tydlighet i vilka barn som varje pedagog behöver skapa mer kontakt med.
Analys	<ol style="list-style-type: none"> 1. I mindre sammanhang är det lättare för barnen att komma tilltals, att våga, och som pedagog också att se och lära känna fler barn. Vid frånvaro av pedagoger uteblir ett mindre sammanhang lätt. 2. Färgkodningen har gett oss pedagoger en tydlighet i vilka barn vi behöver fokusera på för att skapa en god kontakt. Alla barn har haft minst en pedagog som bedömt sig ha en god kontakt med dem. Det har också gjort att enskilda pedagoger "fått upp ögonen för" vilka barn de behöver sätta lite mer fokus på inför nästa färgkodning. Vi tycker ff att färgkodningen är lite svår att få en samsyn , för att tänka lika när vi kodar. Vi behöver sätta några gemensamma frågeställningar att tänka kring.

Kartläggning av risker i verksamheten, analys av orsaker samt genomförande av åtgärder

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker som ska ligga till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Alla barn ska ha möjlighet att utvecklas utan att diskrimineras av andras normer och föreställningar.

Risker kränkande behandling

Förskolan ska förebygga och förhindra kränkande behandling.

Kartläggning av Risker

Beskriv vilka eventuella risker gällande kränkande behandling som finns i verksamheten.

- När barn kränker varandra verbalt och genom handlingar, t ex utesluter, knuffas, retas.
- När vuxna kränker barn verbalt och/eller genom handlingar.
- Otrygg inne-/utemiljö, t ex skymda områden.
- Vuxnas språkbruk - I stressade situationer kan vårt agerande/bemötande påverkas negativt.
- Personalbrist - Om det är få pedagoger i förhållande till antal barn så är risken större att vi inte är närvarande på samma sätt och kränkande behandlingar kan uppstå lättare.

Analys

Vad beror riskerna på?

- Barn som kränker barn på olika sätt har oftast ännu inte lärt sig förhålla sig till förskolans normer och värden.
- Vuxna som inte är ordentligt insatta i förskolans uppdrag, till exempel praktikanter, vikarier, vårdnadshavare.
- Skilda områden inbjuder ibland till att göra saker i smyg, därför är det viktigt att vi lärare är medvetna om var de finns, samt att vi är närvarande vuxna.
- Personalbrist

Risker identifierade utifrån diskrimineringsgrunderna

I arbetet för att motverka diskriminering är det viktigt att tänka på att arbetet inte handlar om att åtgärda problem som redan har uppkommit i ett *enskilt fall*, utan om att förebygga att barn diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter i förskolan.

Kön

Kartläggning av risker

- Personer som har svårt att acceptera andra personer som utmanar de traditionella könsmonstren. T ex pojkar som bär klänning, flickor som klättrar i träd.

- Att barn inte behandlas likvärdigt oberoende av kön.
- Att pedagoger av olika kön inte får alla arbetsuppgifter/vill ha alla uppgifter.
- Lek utan vuxen närvaro.
- Skynda områden såväl inne som ute.

Analys

Vad beror risken på?

- Kulturskillnader/religion/traditioner.
- Okunskap/fördomar.
- Tillfällig personal som inte får möjlighet att sätta sig in i gemensamt förhållningssätt
- Personalbrist.
- Vi vill inte utsätta kollega för att få ett misstroende.
- Bristande översikt av förskolans utrymmen.
- Uppväxt/uppfostran, värderingar hemifrån, samhällsvärderingar
- Brist på fortbildning inom ämnet.

Könsidentitet och könsuttryck

Kartläggning av risker

- Personer som har svårt att acceptera andra personer med könsöverskridande identitet eller uttryck.

Analys

Vad beror risken på?

- Kulturskillnader/religion/traditioner
- Uppväxt/uppfostran, värderingar hemifrån, samhällsvärderingar
- Okunskap/fördomar
- Brist på fortbildning inom ämnet

Etnisk tillhörighet

Kartläggning av risker

- Barn som riskerar att diskrimineras pga hudfärg, språk, kultur och seder.
- Vårdnadshavare som uttryckligen ber om att deras barn inte ska leka med andra barn pga etnisk tillhörighet.
- Risk att glömma anlita tolk, vid behov.

Analys

Vad beror risken på?

- Kulturskillnader/religion/traditioner
- Uppväxt/uppfostran, värderingar hemifrån
- Okunskap/fördomar
- Språksvårigheter

Religion eller annan trosuppfattning

Kartläggning av risker

- Åsikter bland barn och vuxna kring olika specialkostor pga religiösa skäl.
- Barn som riskerar att diskrimineras pga hudfärg, språk, kultur/seder och religion.
- Vårdnadshavare som uttryckligen ber om att deras barn inte ska leka med andra barn pga religion eller annan trosuppfattning.
- Barn som inte får lov att delta i förskolans aktiviteter, t ex högtider, pga religion.

Analys

Vad beror risken på?

- Kulturella skillnader
- Religion, vi saknar kunskaper kring olika religioner och trosuppfattningar
- Traditioner, flera av våra traditioner har sitt ursprung i kristendomen
- Uppväxt/uppfostran
- Okunskap/fördomar

Funktionsnedsättning

Kartläggning av risker

- Att den fysiska inne- och utemiljön inte är tillgänglig.
- Att ovanstående i sin tur ger svårigheter till att bli inkluderad i den dagliga verksamheten.
- Att inte bli bemött utifrån sina egna förutsättningar.

Analys

Vad beror risken på?

- Ej anpassad fysisk inne- och utemiljö. Stora, specialanpassade hjälpmedel kräver stort utrymme.
- Att vi lärare missar att anpassa den dagliga verksamheten så att alla, oavsett funktionsvariation, är och känner sig inkluderade.
- Att lärare saknar kunskap och erfarenhet.

Sexuell läggning

Kartläggning av risker

- Homofobi bland vuxna (och barn) kan drabba regnbågsfamiljer.
- Att vi lärare slentrianmässigt förstärker heteronormen.
- När personal frångår sin professionella roll och låter personliga åsikter/antaganden blir synliga.

Analys

Vad beror risken på?

- Kulturskillnader
- Religion

- Uppväxt/uppfostran, värderingar hemifrån
- Okunskap/fördomar
- Brist på fortbildning inom ämnet

Ålder

Kartläggning av risker

- När vuxna och barn använder ålder som argument för att belysa vad ett barn borde eller inte borde klara av att göra.
- När barn begränsas av vad de förväntas klara av vid en viss ålder.
- Vuxnas språkbruk

Analys

Vad beror risken på?

- Traditioner
- Okunskap
- Omedvetet språkbruk
- Beslut som fattas på ogenomtänkta grunder

Årets prioriterade mål och aktiva åtgärder

Föregående års utvärdering tillsammans med behov förskolan identifierat i sin risk- och kartläggning ligger till grund för årets insatser. Åtgärderna tidsplaneras och genomförs så snart som möjligt.

Mål 1	Alla barn ska bli sedda och delta i gemenskapen.
Aktiva åtgärder	<ol style="list-style-type: none"> 1. Barnen, ca 4-5 år, får frågan "Finns det någon plats då du känner dig rädd när du är ute?" 2. Utemiljön delas in i zoner, så pedagogerna har en given spridning över hela miljön. 3. Alla pedagoger färgkodar sin barngrupp oktober och februari, lätt uppföljning i maj.
När? Ansvarig	<ol style="list-style-type: none"> 1. Under oktober månad - pedagogerna. 2. Pedagogiska samtal sep/okt - SKA-ansvariga 3. Tre gånger under läsåret - pedagogerna.
Uppföljning	<p>1+2 Pedagogiska samtal i slutet av oktober/mars.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reflektion och vidare planering i arbetslaget i samband med varje färgkodning.

Rutiner för när diskriminering eller kränkande behandling förekommit

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon personal får kännedom om att ett barn känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det är viktigt att det enskilda barnets upplevelse av det inträffade är utgångspunkt för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen.

Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

Barn- och ungdomsförvaltningen har en gemensamt framtagna rutin samt ärendegång. Den finns tillgänglig här:

<https://alfresco.alingsas.se/share/proxy/alfresco/api/node/content/workspace/SpacesStore/53a9bb56-ebda-425d-9c7c-8433c85614b1/Rutin-kr%C3%A4nkande%20behandling%20191218.pdf?a=true>

Tillvägagångssätt vid misstanke om diskriminering eller kränkande behandling

Syftet med att anmäla och utreda är att säkerställa att kränkningarna upphör. I vissa fall kan ärendet vara utagerat och omhändertaget i utredningsarbetet. I andra fall behöver en handlingsplan upprättas och följas upp. Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

- När det finns misstanke om att ett barn blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling ska alltid en anmälan om kränkande behandling upprättas, en sådan lämnas till rektor.
- Ta reda på vad som har hänt, samtala med den som blivit utsatt och den som har utsatt prata med andra som kan ha sett något. Detta ska ske skyndsamt, helst samma dag som händelsen.
- När en anmälan om kränkande behandling upprättas ska vårdnadshavare alltid meddelas. Efter att en anmälan upprättas ska en utredning påbörjas. I samband med utredningen kan ytterligare samtal vara nödvändiga för att reda ut vad som hänt.
- Rektor ansvarar för utredningen. Anmälan och utredning lämnas alltid till huvudman.

Om personal utsätter barn för diskriminering eller kränkande behandling

Om någon person utsätter ett barn för diskriminering eller kränkande behandling görs även då en anmälan.

Vill du som vårdnadshavare anmäla en kränkning kan du kontakta personalen eller rektor. Alternativt kan du använda blankett som du finner på förskolans hemsida som lämnas till skolans rektor.

Det är rektor som ansvarar för förskolans likabehandlingsarbete. Kontakta rektor om du har frågor.

Telefonnummer till förskolans arbetsgrupper:

Nyfikenheten	073 426 95 30
Utforskarna	070 213 60 09
Upptäckarna	073 414 24 34
Spejarna	070 219 62 02

Rektor Ingela Karlson   0322 61 70 07

Bilagor

Bilaga 1

 Kartläggningsmetod FÄRGKODNING

Färgkodning av barngruppen

Mål

Alla barn ska vara sedda och delta i gemenskapen. Alla barn ska känna sig trygga med varje pedagog.

Syfte -

Kartläggningsmetoden ger pedagogerna i arbetslaget en tydlig överblick över vilken kontakt vi har med respektive barn i gruppen.

För varje tillfälle färgkodningen sker ska fler pedagoger bedöma sig ha en god kontakt med barnet. Detta ger i sin tur barnet trygghet i gruppen och för sitt fortsatta lärande.

När? -

Tre gånger om året -

- Oktober
- Februari
- Maj

Dessa tillfällen planeras in i kalendariet.
Gemensamt samtal sker på avdelningsplanering.

Hur? -

- Varje pedagog gör först en egen skattning av sin relation till varje barn i gruppen.
- Arbetslaget går igenom det gemensamma resultatet av färgkodningen.
- Gemensam planering framåt för hur skapa god kontakt där det idag saknas eller behöver förbättras.

GRÖN

= Övergripande bra relation mellan mig och barnet.

Ex barnet söker kontakt/hjälp med mig, vill bli tröstad, jag vet barnets rutiner/behov, vill bli lämnat till mig, jag har stor vetskap om barnets behov under dagen på förskolan. Jag kan få förtroenden från barnet.

GUL

= Neutral relation mellan mig och barnet.

Ex barnet söker inte mig/går hellre till andra pedagoger, ingen direkt kommunikation mellan oss, jag har liten vetskap om barnets behov under dagen på förskolan.

RÖD = Övergripande dålig/negativ relation mellan mig och barnet, i många möten.

Ex barnet väljer andra framför mig, vill inte bli tröstad/ha hjälp av just mig.

Bilaga 2

Anmälan om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier (lämnas till ansvarig rektor)

I Drive

<https://drive.google.com/drive/folders/1uNPee7EQ3JgSB0YD685Vr8EW0A-jhmvR>

I Alfresco

file:///C:/Users/ingka/Desktop/Anm%C3%A4lan%20om%20kr%C3%A4nkande%20behandling,%20diskriminering%20och%20trakasserier.pdf